6- LABORATORIYA ISHI

Tiristorni ishlash tamoyilini oʻrganish va sinash

Ishning maqsadi: Tiristorni ishlash tamoyilini oʻrganish va sinash.

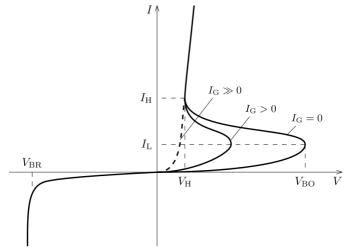
1. Umumiy ma'lumotlar:

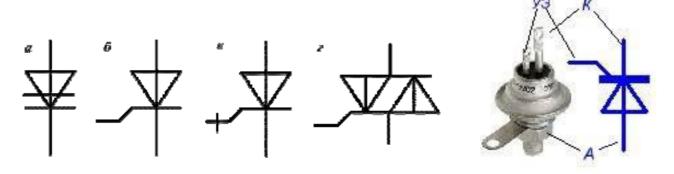
1-rasm. Tiristor (trinistor)ning belgilanishi

1-rasmda tiristorning oddiy koʻrinishi keltirilgan. U yarimoʻtkazgichdan yasalgan toʻrtta oʻzaro almashinuvchi elektr oʻtkazuvchanlik sohalaridan tashkil topgan boʻlib, uchta chiqishga ega: anod, katod va boshqaruvchi elektrod. Anod – tashqi qatlamga ega boʻlgan kontakt, katod esa tashqi n-qatlamga ega boʻlgan kontakt.

Tiristor yarimoʻtkazgichli qurilma boʻlib, uning asosi yopiq holatdan ochiq holatga oʻtish va aksincha toʻrt qavatli tuzilishdir. Tiristorlar ochiq signal rejimida (boshqariladigan diod) elektr signallarini kalit nazorati uchun moʻljallangan.

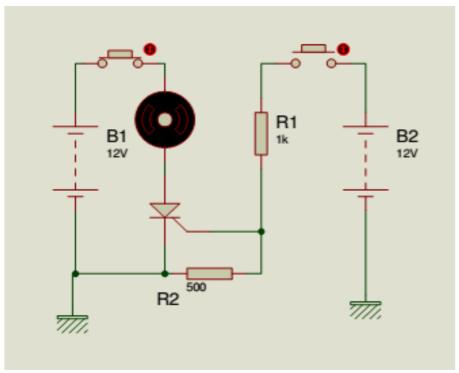
2-rasm. Tristorning VAX si

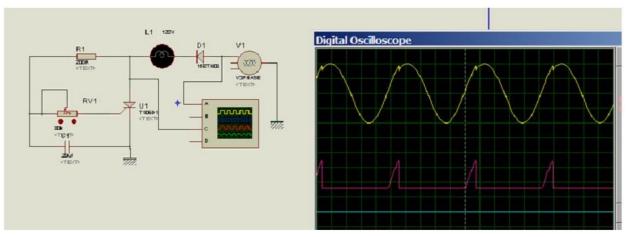
2-rasm. Tiristorlarning shartli belgilanishi: a–dinistor; b–bir operatsiyali tiristor; v–ikki operatsiyali tiristor; g– simistor

Ishning bajarilishi

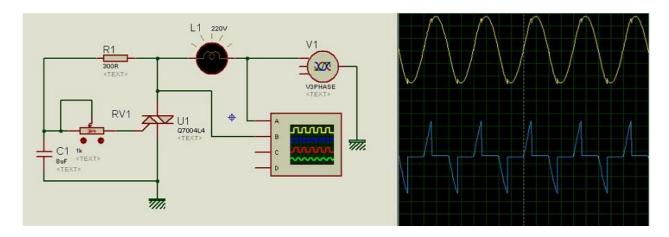
- 1. 3,4,5-rasmlarda keltirilgan sxemalarni yigʻing (tekshirish uchun oʻqituvchiga koʻrsating).
- 2. 4 va 5 sxemalar uchun grafiklarni chizishda potensiometrni 20%, 60% va 77% holatlaridan foydlaning.
- 3. Himoya uchun barcha savollarga yozma javoblar keltiring.

3-rasm. Tiristorning oʻzgarmas tok zanjirlarida ishlashining namoyishi

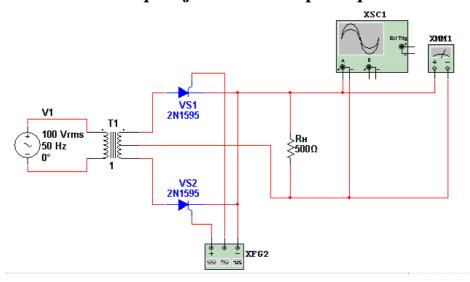

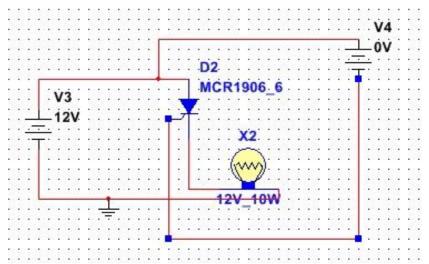
4-rasm. Tiristorning oʻzgaruvchan tok zanjirlarida ishlashining namoyishi

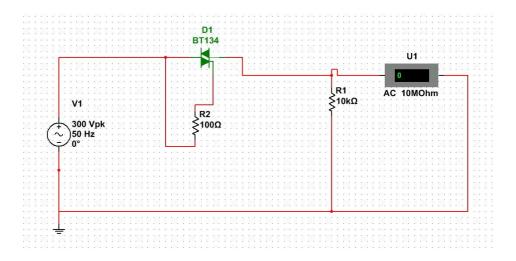

5-rasm. Simistor (triak)ning oʻzgaruvchan tok zanjirlarida ishlashining namoyishi

Mustaqil bajarish uchun topshiriqlar.

Nazorat savollari

- 1. Tiristorning ishlash tamoyilini tushuntiring.
- 2. Tiristorning ishi triak ishidan nimasi bilan farqlanadi?
- 3. Uch fazali generator kuchlanishi qanday oʻrnatiladi?
- 4. Barcha uchta sxemani chizing va komponentlarini ayting.
- 5. Diodlar, tiristorlarning ishlatilishiga misollar keltiring.